

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2018. január 25-i rendes ülésére

Tárgy: A Tolna Megyei Klímastratégia Dombóvár és környékének vonatkozásában történő felülvizsgálata

Előterjesztő: Szabó Loránd polgármester

Készítette: Polgármesteri és Jegyzői Iroda

Tárgyalta: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott: -

Készítő részéről ellenőrizte:

Ilia Anita irodavezető, Polgármesteri és Jegyzői Iroda

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:

Kovács Gyula irodavezető, Pénzügyi Iroda

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Szabó Péter jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Elkészült a Tolna Megyei Klímastratégia, melyet a Tolna Megyei Önkormányzat megbízásából, a KEHOP 1.2.0-15-2016-00009. pályázati konstrukció keretében a Dipol Humánpolitikai Intézet Kft. készített 2017. folyamán.

A stratégia főbb tartalmi elemei a következők:

- Megyei szintű környezeti, társadalmi és gazdasági helyzetkép a problémakör háttérének megismeréséhez, a szemléletformáláshoz kapcsolódó célok megfogalmazásának alátámasztásához.
- Megyei szintű Üvegház Hatású Gázok (ÜHG) leltárának elemzése, főbb gazdasági szektoronként, idősoros elemzés segítségével.
- Tolna megye alkalmazkodási helyzetértékelése, a térséget érintő jelentős éghajlat-változási problémakörök és hatások bemutatása.
- Megye specifikus, klímaváltozás szempontjából veszélyeztetett természeti és épített környezeti értékek bemutatása.
- A lakosság klímaattitűdjének ismertetése országos szintű kutatások segítségével, a megye társadalmi, klíma- és energiatudatossági, szemléletformálási helyzetértékelése céljából.
- A helyzetelemzés és értékelés alapján SWOT analízis, valamint probléma- és célfa meghatározása.
- Jövőkép és vízió megfogalmazása, továbbá a mitigációhoz, az adaptációhoz, valamint szemléletformáláshoz kapcsolódó célok kialakítása.
- Beavatkozások, intézkedések megfogalmazása időkerettel, tartalommal, finanszírozási igényekkel, lehetséges források, valamint felelősök megnevezésével.
- A végrehajtás keretrendszerének kidolgozása.

A klímastratégia letölthető a Tolna Megyei Önkormányzat honlapjáról.

(<http://www.tolnamegye.hu/fooldal/palyazatok/klimastrategia-kidolgozasa>)

A stratégia kidolgozása során nagy hangsúlyt fektettek a készítők a közösségi tervezés elemeinek figyelembe vételére. Eszerint a dokumentum nem csupán a statisztikai adatok eredményeire támaszkodik, hanem a megyei szakemberekkel végzett mélyinterjúk, szakmai beszélgetések és egyeztetések tapasztalatain, illetve a járási szintű workshopokon, városi szintű konferenciákon részt vett szakemberek és helyi lakosok visszacsatolásain alapul, amelyek megfelelő alapot szolgáltattak a reálisan megvalósítható célok kidolgozásához.

Dombóvár Város Önkormányzata is helyet biztosított két – a megyei klímastratégia elkészítéséhez kapcsolódó – konferencia lebonyolításához. Először szeptember 13-án 40 fő részvételével zajlott le egy klímakonzultáció, majd október 6-án került megrendezésre egy workshop 25 fő részvételével a Dipol Humánpolitikai Intézet Kft. munkatársainak szervezésében. A szakmai rendezvényeken a Dombóvári Közös Önkormányzati Hivatal szakemberei, valamint iskolák, óvodák, civil szervezetek, cégek vezetői, képviselői vettek részt és szoltak hozzá aktívan a témához.

A stratégia áttanulmányozása során feltűnt néhány pontatlanság és hiányosság Dombóvár és környéke vonatkozásában, melyek felülvizsgálatát és beépítését javaslom a dokumentumba. Ezek a következők:

1. A stratégia a 24. oldalon a megyében működő ipari parkok közt említi Dombóvárt is, ami helytelen, hiszen városunkban nem működik ipari park, hanem iparterület van, bár önkormányzatunk döntött arról, hogy a Tüskei iparterület vonatkozásában pályázatot nyújt be „Ipari Park” cím elnyerésére. Azonban nem került bele a felsorolásba Kaposszekcső közigazgatási határán belül található Kaposszekcsői Ipari Park, mely korábban a „dombóvári” jelzöt viselte.
2. A megye turisztikai tényezői a 25. oldalon kerültek összegyűjtésre, azonban Dombóvár vonatkozásában két jelentős tényezöt nem említenek:
  - Dombóvár-Gunarasfürdő 2017-ben nyerte el a gyógyhely minősítést, mellyel Tolna megye egyedüli és az ország 33. gyógyhelyévé vált. A gyógyhely egy olyan különleges területet jelöl, ahol legalább egyféle elismert természetes gyógytényező található, (Dombóvár esetében a gyógyvíz) és egy lehatárolt településrészt foglal magába, ahol teljesülnek a megadott kritériumoknak, megfelelő zajvédelmi és levegőminőségi szempontok.
  - A tanulmányban nem kerül említésre, hogy a megye legnagyobb kiterjedésű natúrparkja a Kapos-hegyháti Natúrpark. A Földművelésügyi Minisztérium a natúrparkok fejlesztési céljai között kiemelten kezeli a turizmus fejlesztését. A Kapos- hegyháti Natúrpark Dombóvárral együtt 14 település összefogásával jött létre, a hivatalos címátadásra várhatóan 2018. tavaszán kerül sor.
3. A tanulmány számba veszi a kiserőműnek nem minősülő egyéb erőműveket a megyében, de a 29. oldalon szereplő felsorolásba nem került bele a Kaposszekcsőn található biogáz üzem. Az előtte lévő oldalon csak Dunaföldvárt említi, mint bioetanol üzem.

4. A dokumentum a 60. oldalon sorolja fel a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési vidékeket, melyek jelentős kiterjedésű Natura 2000-es területeket is magukba foglalnak. Ugyanakkor nem tesz említést a Kapos-hegyháti Natúrparkról, ahol két ilyen terület is található, a Nagyhajmási-dombok (HUDD20033) és Lengyel-Hőgyészi erdők (HUDD20026).
5. Az ökoturizmus helyszíneit, a természetjáráshoz kapcsolódó területeket, valamint a felszínformálódás kapcsán kialakult egyedi helyszíneket a tanulmány 69. oldalán találjuk. Ebbe a kategóriába a térség tekintetében javaslom bevenni a Koszorú-dombot, mely Kurd közigazgatási területén található, de közigazgatásilag Döbrököz településrészhez kapcsolódó, fontos túraútvonal, természeti tájjelem. Szintén ide sorolható az az új kezdeményezés, mely a Lengyeli Sáncon interaktív tanösvényt hoz létre a késő bronzkori kultúra emlékeinek bemutatására. Az öko-turisztikai központok sorában csak Pörböly került megemlítésre, pedig Lengyel- Annafürdön a Gyulaj Zrt. üzemeltetésében működik egy hasonlóan népszerű és magas látogatottságú tanösvény és ökoiskola.
6. A tanulmány 76. oldalán egy ellentmondás köszön vissza, amikor a 10. számú táblázatban feltüntetett, Tolna megyében megvalósuló szemléletformálási projektek listájában több helyen olvasható a mitigáció kifejezés, ami csökkentést, enyhítést, csillapítást jelent. Itt viszont úgy jelenik meg, mint a környezettudatos fogyasztási szokások ösztönzésének mitigációja, vagyis csökkentése, amit pedig pont, hogy növelni kellene.
7. A tanulmány 58. és 62. oldalán szereplő térképeken felcserélték Dombóvárt és Döbröközt, valamit Szekszárd mellé helyezték Ozorát.
8. A megyében megvalósult fenntartható energiagazdálkodási projektek bemutatásánál Dombóvár nem kerül megemlítésre, pedig több jelentősebb fejlesztés is megvalósult az elmúlt időszakban:
  - A dombóvári Szent Lukács Kórház meleg vizét 20 darab, összesen 38,4 m² felületnyi napkollektor adja, mely a kórház udvarán került megépítésre.
  - Az Agrár-Béta Kft. elkötelezett a tiszta energiatermelés iránt, ezért Birkamajor területén egy 1 MW villamos energiát előállítani képes napelem parkot létesített.
  - A 44. oldalon azokat megyei településeket sorolják fel, ahol a közvilágítási rendszerek energiatakarékos fejlesztése megvalósult. Dombóváron elsőként 2015-ben a Gunarasi kerékpárút mentén került elhelyezésre 8 db napelemes lámpatest, valamint 2017-ben a város bel-és külterületén a teljes közvilágítás korszerűsítés megvalósult a korábbi lámpatestek LED-es világítótestre történő cseréjével.

9. A Tolna megyében megvalósult szemléletformálási projektek sorába több olyan dombóvári projekt is említést érdemelne, amelyek jó példával szolgálhatnak a többi település számára:

- A Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program keretén belül komposztáló edények kiosztása történt meg a lakosok között a zöldhulladék mennyiségének csökkentése és a természetbe komposzt formájában történő visszajuttatása érdekében.
- A szélsőséges időjárás során jelentkező vízelvezetési problémák megoldására Dombóvár Város Önkormányzata arra próbálja ösztönözni a családi házas övezetben élőket, hogy a lehulló csapadékvizet gyűjtsék össze, tárolják és hasznosítsák. Ehhez 1000 literes műanyag tartályokat biztosít a lakosság számára igénybejelentés alapján.
- A szemléletformáló kampányok Dombóváron évente több alkalommal valósulnak meg. Tavasszal a Víz világnapján és a Föld napján hulladékgyűjtési és növénytelepítési akciók szerveződnek. Ősszel pedig a Mobilitási hét keretén belül szervezett Autómentes nap a környezetkímélő közlekedés népszerűsítésére, a Takarítás világnapján rendezett lomtalanítási akció pedig környezetünk védelme érdekében kerül meghirdetésre.

Fontosnak tartom, hogy a stratégiában Dombóvár és a környező települések vonatkozásában helytelenül megadásra került adatok javításra, és a fent említett javaslatok és tartalmi kiegészítések beépítésre kerüljenek a megyei klímastratégiába.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületől az alábbi határozati javaslatok elfogadását!

Határozati javaslat

a Tolna Megyei Klímastratégia Dombóvárt és környékét érintő tartalmi elemeinek felülvizsgálatáról és a javasolt kiegészítések megtételéről

1. Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete kezdeményezi a társadalmasítási szakaszban lévő Tolna Megyei Klímastratégia Dombóvárt és a környező településeket érintő tartalmi elemeinek felülvizsgálatát a Tolna Megyei Önkormányzatnál az alábbiak szerint:

- Az ipari park megjelölés Dombóvár helyett Kaposszekcső vonatkozásában.
- A megye turisztikai tényezői között Gunaras, mint gyógyhely és a Kapos-hegyháti Natúrpark, mint a turizmus új elemének felsorolása.
- A kiserőműnek nem minősülő egyéb erőművek fejezetnél a kaposszekcsői biogáz üzem feltüntetése.

- A Kapos-hegyháti Natúrpark felvétele a kiemelt jelentőségű természet-megőrzési területek sorába.
- A Koszorú-domb, a Lengyeli Sánc és Lengyel-Annafürdő beillesztése az ökoturizmus helyszínei közé.
- A mitigáció kifejezés használatának felülvizsgálata a Tolna megyében megvalósuló szemléletformálási projektek listájában.
- Hibás térképek javítása a tanulmány 58. és 62. oldalán.
- A megvalósult fenntartható energiagazdálkodási projektek bemutatásánál a dombóvári Szent Lukács Kórház és az Agrár-Béta Kft. napelem parkjainak említése.
- A tanulmány 44. oldalán a felsorolt megyei települések közé Dombóvár felvétele is indokolt, ahol szintén megvalósult a közvilágítási rendszerek energiatakarékos fejlesztése.
- A Tolna megyében megvalósult szemléletformálási projektek sorába Dombóvár jó gyakorlatainak beépítése (komposztálás, csapadékvíz gyűjtés, lakossági szemléletformáló kampányok).

2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy az első pont szerinti módosítások megtételére vonatkozó döntést továbbítsa a Tolna Megyei Önkormányzat felé, melyben kérelmezi a megyei klímastratégiában szereplő pontatlanságok javítását és a felmerült javaslatok beépítését.

Határidő: 2018. február 5. – Tolna Megyei Klímastratégia módosítására irányuló döntés megküldésére

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős: Polgármesteri és Jegyzői Iroda

Szabó Loránd
polgármester